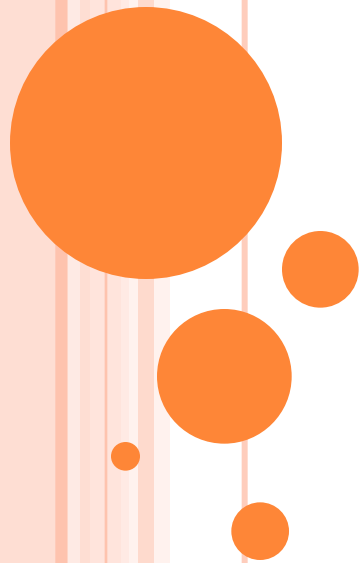

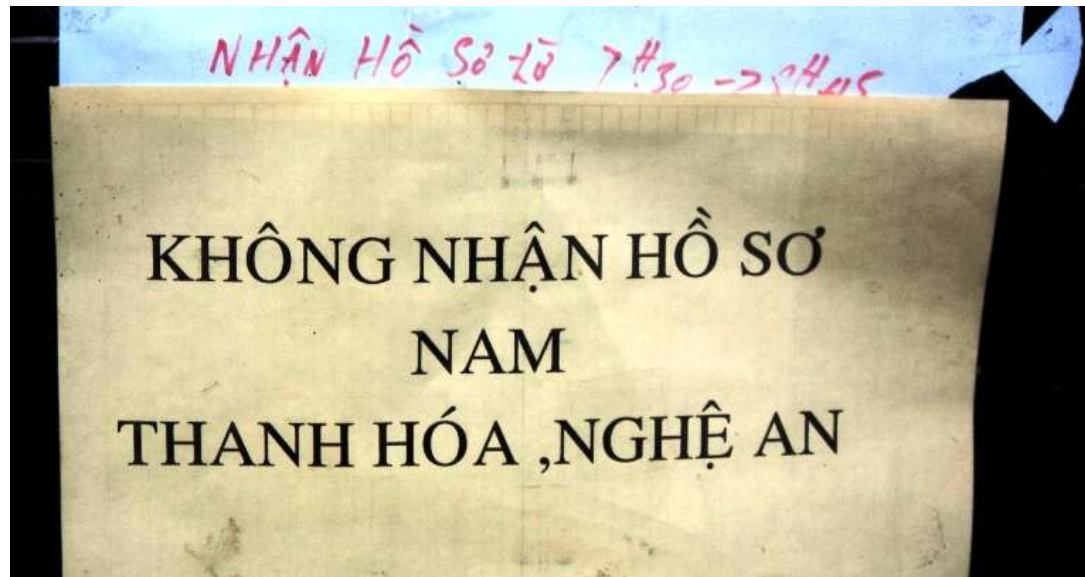
LUẬT CHỐNG PHÂN BIỆT ĐỐI XỬ

Lê Quang Bình
Viện iSEE

VẤN ĐỀ KỶ THỊ VÀ PHÂN BIỆT ĐỐI XỬ

- Kỳ thi dựa trên giới tính và vùng miền
- Kỳ thi và phân biệt đối xử dựa trên bản dạng giới và xu hướng tính dục
- Kỳ thi dựa trên tình trạng cơ thể

LUẬT PHÁP VIỆT NAM

○ Hiến pháp

- (i) Mọi người đều bình đẳng trước pháp luật; (ii) Không ai bị phân biệt đối xử trong đời sống chính trị, dân sự, kinh tế, văn hóa, xã hội [điều 16]
- Các dân tộc bình đẳng, đoàn kết, tôn trọng và giúp nhau cùng phát triển; nghiêm cấm mọi hành vi kỳ thị, chia rẽ dân tộc [khoản 2 điều 5]. Mọi người có quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo, theo hoặc không theo một tôn giáo nào. Các tôn giáo bình đẳng trước pháp luật [khoản 1 điều 24]. (i) Công dân nam, nữ bình đẳng về mọi mặt. Nhà nước có chính sách bảo đảm quyền và cơ hội bình đẳng giới; (ii) Nghiêm cấm phân biệt đối xử về giới [khoản 1 và 3 điều 26]

○ Luật và nghị định chuyên ngành

- Nghị định về công tác dân tộc (NĐ Số: 05/2011/NĐ-CP), ở khoản 1 điều 7 có ghi “Mọi hành vi kỳ thị, phân biệt đối xử, chia rẽ, phá hoại đoàn kết các dân tộc” bị nghiêm cấm. Tuy nhiên không có định nghĩa thế nào là kỳ thị và phân biệt đối xử.
- Khoản 1 điều 14 Luật người khuyết tật có ghi rõ “kỳ thị phân biệt đối xử người khuyết tật” là một hành vi bị nghiêm cấm. Tuy có định nghĩa thế nào là kỳ thị và phân biệt đối xử với người khuyết tật nhưng không quy định rõ các hành vi bị nghiêm cấm ở nhà trường, nơi làm việc...
- Khoản 3 điều 8 Luật phòng chống HIV/AIDS nghiêm cấm “Kỳ thị, phân biệt đối xử với người nhiễm HIV”. Luật có định nghĩa rõ về kỳ thị và phân biệt đối xử, có ghi cụ thể các hành vi nghiêm cấm trong nhà trường, nơi làm việc, etc.

NGHỊ ĐỊNH XỬ PHẠT HÀNH CHÍNH

- Nghị định số 69/2011/NĐ-CP Quy định xử phạt vi phạm hành chính về y tế dự phòng, môi trường y tế và phòng, chống HIV/AIDS. Điều 22 quy định phạt các hành vi “Vi phạm các quy định của pháp luật về chống kỳ thị, phân biệt đối xử đối với người nhiễm HIV. khoản 1 điều 22 quy định: Phạt tiền từ 5.000.000 đồng đến 10.000.000 đồng đối với một trong các hành vi sau đây:
 - a) Từ chối tuyển dụng vì lý do người dự tuyển lao động nhiễm HIV, trừ trường hợp quy định tại Điều 20 của Nghị định số 108/2007/NĐ-CP ngày 26 tháng 6 năm 2007 quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng, chống nhiễm vi rút gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS);
 - b) Cản trở hoặc từ chối tiếp nhận trẻ em, học sinh, sinh viên, học viên vào học trong các cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân vì lý do người đó nhiễm HIV hoặc là thành viên trong gia đình có người nhiễm HIV; v.v

KHOẢNG TRÔNG VIỆT NAM CÓ THỂ XEM XÉT

- Các điều khoản liên quan đến việc giám sát: Để Luật có khả năng thực thi, một cơ quan độc lập chuyên giám sát về tình trạng kỳ thi và phân biệt đối xử phải được thành lập. Cơ quan giám sát này có quyền yêu cầu đối tượng phải tiến hành điều tra, cung cấp thông tin bằng chứng liên quan đến các vụ việc phân biệt đối xử. Bản thân cơ quan giám sát cũng có quyền tiến hành điều tra trong các cơ sở bị cáo buộc có kỳ thi và phân biệt đối xử.
- Các điều khoản về tiến trình pháp lý: Các cá nhân hoặc tổ chức đại diện cho cá nhân (nếu được cá nhân đó đồng ý) đều có quyền đưa vụ việc ra trước cơ quan điều tra độc lập về chống phân biệt đối xử. Khi một ai khiếu kiện mình bị phân biệt đối xử thì người bị khiếu kiện lãnh trách nhiệm đưa ra bằng chứng chứng minh mình vô tội.

CÁC KIẾN NGHỊ LIÊN QUAN

Số (143.)	Nội dung khuyến nghị (nước khuyến nghị)
143.17	Rút lui các bảo lưu với ICERD và tiến hành những biện pháp cần thiết để chống các định kiến phân biệt đối xử hiệu quả hơn (Gabon);
143.84.	Xóa bỏ tất cả các hình thức phân biệt đối xử với trẻ em gái , và đảm bảo lồng ghép giới trong tất cả các chính sách và chương trình chống phân biệt đối xử (Slovenia);
143.86.	Tiếp tục thực thi các chính sách để xóa bỏ phân biệt đối xử với những người thuộc các nhóm yếu thế , bao gồm việc cung cấp cho họ tiếp cận với an sinh xã hội, chăm sóc sức khỏe, giáo dục và nhà ở (Serbia);
143.87.	Chống phân biệt đối xử với phụ nữ thông qua các quy định pháp lý về chống buôn người; bằng việc đảm bảo phụ nữ có các quyền về đất trong Luật Đất đai; và bằng việc giảm thiểu bạo lực và bạo lực với các quyền về sức khỏe sinh sản (Hà Lan);
143.88.	Thông qua một luật chống lại phân biệt đối xử đảm bảo bình đẳng cho tất cả công dân , bất kể xu hướng tính dục và bản dạng giới (Chile);
143.206.	Tiếp tục nỗ lực thông qua các biện pháp cần thiết phù hợp để đảm bảo người khuyết tật , đặc biệt là trẻ em , tiếp cận được với giáo dục và chăm sóc sức khỏe cần thiết, và chống bất kỳ sự phân biệt đối xử nào với họ (Libya);
143.207.	Tiếp tục tăng cường những biện pháp nhằm xóa bỏ phân biệt đối xử và định kiến xã hội với người dân tộc thiểu số và người khuyết tật (Argentina);
143.211.	Tiến hành các chiến dịch nâng cao nhận thức để thay đổi cách nhìn về người thuộc các dân tộc thiểu số , và giải quyết tình trạng thiếu một khuôn khổ pháp lý được xây dựng để đảm bảo không có sự phân biệt đối xử (Congo)
143.214.	Tôn trọng quyền của những người thiểu số về dân tộc và tôn giáo và tiến hành những biện pháp cần thiết để ngăn ngừa và giảm đối xử tàn bạo, cưỡng chế và tịch thu tài sản của họ (Mexico);

HOẠT ĐỘNG CÓ THỂ TIẾN HÀNH

- Hoạt động 1: Xây dựng liên minh vận động cho Luật chống phân biệt đối xử, gồm các tổ chức NGOs hoạt động vì quyền của các nhóm yếu thế, thiểu số
- Hoạt động 2: Tiến hành các nghiên cứu nhằm xây dựng cơ sở thực tế cần có cho Luật chống phân biệt đối xử.
- Hoạt động 3: vận động chính phủ và Quốc hội bổ sung Luật chống phân biệt đối xử vào chương trình làm luật.
- Hoạt động 4: Góp ý cho các nội dung Luật chống phân biệt đối xử cho ban soạn thảo và ban thẩm tra khi Luật được xây dựng và thảo luận thông qua

